

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 01 »

09

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНІ МОДЕЛІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ»

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 013.00.01 «Початкова освіта»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Проголосовано	09 18 / 20
(підпис)	(підпис, печатка)
« »	20 20 р.

Київ – 2020

Розробник:

Мієр Тетяна Іванівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту.

Викладач:

Мієр Тетяна Іванівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Педагогічного інституту.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол від 04 вересня 2019 року № 3

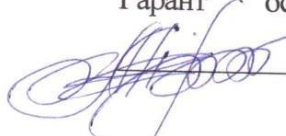
Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01

«Початкова освіта»

« 04 » 09 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

 Т.І. Мієр

Робочу програму перевірено

« 05 » 09 2019 р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 2020/2021 н.р. (підпис) (Бондаренко Г.Л.) « 27 » 08 2020 р. Протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р. Протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна форма навчання	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	5	5
Семестр	9	10
Кількість змістових модулів з розподілом	4	
Обсяг кредитів		
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	24	24
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	32	32
Форма семестрового контролю		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування в студентів особистісних психічних утворень, які стосуються розуміння сутності педагогічного моделювання та процесу побудови педагогічної моделі, аналізу вітчизняних і зарубіжних моделей початкової освіти та забезпечують пізнавальну самостійність під час побудови моделей початкової освіти різного цільового призначення.

Завдання навчальної дисципліни сприяти формуванню:

- інтегральної компетентності, яка виявляється в здатності розв'язувати комплексні проблеми у галузі початкової освіти засобами педагогічного моделювання;

- загальних компетентностей, якими об'єднуються такі здатності: здатність до аналізу сучасних вітчизняних і зарубіжних моделей початкової освіти з акцентом на компонентах моделей та підходах до процесу педагогічного моделювання;

- фахових компетентностей спеціальності, які виявляються в розумінні значущості побудови моделей початкової освіти, їх розуміння, усвідомленого використання й цілеспрямованого створення.

Результати навчання за дисципліною

- знання

- загальних основ теорії моделювання, сутності понять «модель», «моделювання», «навчальна модель», «наукова модель», види моделювання, основні етапи створення моделей; сутності педагогічного моделювання і педагогічної моделі, видів та її педагогічних моделей; особливостей побудови педагогічних моделей;

- сутності таких феноменів, як: новація, інновація та нововведення; педагогічних інновацій, їх видового представлення, життєвих циклів інновацій, особливостей оцінювання ефективності педагогічних / освітніх інновацій;

- альтернативної освіти в Європі, генези її становлення; функції альтернативної освіти; тенденції розвитку і трансформацій альтернативної освіти у країнах ЄС та в Україні; побудова моделей альтернативної освіти з урахуванням стратегій її організації в Європі, зокрема стратегій «Бріколаж», «Візуалізація досвіду», «Множинний інтелект», «Трансдисциплінарність»;

- моделей практичної реалізації теоретичних основ організації освітнього процесу в альтернативних школах в контекстах реалізації свободи, самоствердження дитини в освітньому процесі, діалогічності, холістичності та етичності в освітньому процесі альтернативних шкіл.

- моделей забезпечення якості освітніх послуг в альтернативних школах Європи та особливостей державне регулювання забезпечення якості освітніх послуг альтернативних шкіл Європи зазначеного процесу;

- моделей оцінювання навчального середовища в альтернативних і конвенціональних школах світу;

- особливостей побудови моделей систем освіти в країнах Європи, Україні та світі та системи початкової освіти зокрема;

- уміння:

- здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел щодо вітчизняних і зарубіжних моделей початкової освіти;

- аналізувати компонентний склад вітчизняних та європейських моделей початкової освіти;

- будувати різні моделі початкової освіти відповідно до їх цільового призначення.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання (I семестр)

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Лекції	Семінар. заняття	Практик	Сам.робота	Модульні
Змістовий модуль I.							
<i>Теоретичні основи структурного педагогічного моделювання</i>							
1	Тема 1. Поняття про модель, навчальну модель та моделювання.	4	2			2	
2	Тема 2. Педагогічне моделювання і педагогічна модель	4	2			2	
3	Тема 3. Інноваційна основа побудови сучасних моделей початкової освіти	4	2			2	
4	Тема 4. Альтернативна освіта в Європі: основи для педагогічного моделювання	4	2			2	
5	Тема 5. Побудова моделей альтернативної освіти з урахуванням стратегій її організації в Європі	5		2		3	
5	Тема 6. Моделі практичної реалізації теоретичних основ організації освітнього процесу в альтернативних школах	7		2		3	2
		28	8	4		14	2
Змістовий модуль II.							
<i>Структурне педагогічне моделювання альтернативної початкової освіти</i>							
7	Тема 7. Моделі забезпечення якості освітніх послуг в альтернативних школах Європи	5		2		3	
8	Тема 8. Моделі оцінювання навчального середовища в альтернативних і конвенціональних школах світу	5		2		3	
9	Тема 9. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Вальдорфської школи	5			2	3	
10	Тема 10. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Школи для життя, через життя	5			2	3	
11.	Тема 11. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Школи успіху і радості	5			2	3	
12	Тема 12. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Будинку вільної дитини.	7			2	3	2
	<i>Разом</i>	32		4	8	18	2
	<i>Всього</i>	60	8	8	8	32	4

<p align="center">II семестр Змістовий модуль III. Теоретичні основи функціонального педагогічного моделювання</p>							
1	Тема 1. Моделі побудови змісту освіти в Україні та країнах світу	4	2			2	
2	Тема 2. Варіативність моделей змістового наповнення освітнього процесу в країнах Європейського Союзу та в Україні	4	2			2	
3	Тема 3. Ефективна школа і ефективний учитель: європейський вимір	4	2			2	
4	Тема 4. Учень як компонент моделі сучасної початкової освіти	6	2			2	2
		18	8			8	2
<p align="center">Змістовий модуль IV. Функціональне педагогічне моделювання систем початкової освіти Європи та світу</p>							
5	Тема 5. Система освіти Великобританії	5		2		3	
6	Тема 6. Система освіти Німеччини	5		2		3	
7	Тема 7. Система освіти в Нідерландах	5		2		3	
8	Тема 8. Система освіти Швейцарії	5			2	3	
9	Тема 9. Система освіти Фінляндії	5			2	3	
10	Тема 10. Система освіти Швеції	5			2	3	
11	Тема 11. Початкова освіта Франції і Канади. Вправлення у порівняльному педагогічному моделюванні	5			2	3	
12	Тема 12. Початкова освіта Японії і Австралії. Вправлення в порівняльному педагогічному моделюванні.	7			2	3	2
	<i>Разом</i>	42		6	10	24	2
	<i>Всього</i>	60	8	6	10	32	4

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Теоретичні основи структурного педагогічного моделювання

Тема 1. Поняття про модель, навчальну модель та моделювання.

Сутність понять «модель», «моделювання». Класифікація моделей. Відмінність між навчальною моделлю та науковою, між навчальним моделюванням та науковим. Поняття про мисленнєве, математичне та комп'ютерне моделювання.

Основні поняття теми: модель, наукова модель, навчальна модель, класифікації, функції, моделювання, комп'ютерне моделювання, математичне моделювання, мисленнєве моделювання, фізичне моделювання.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 19.

Тема 2. Педагогічне моделювання і педагогічна модель

Поняття про педагогічне моделювання і педагогічну модель. Види та функції педагогічних моделей. Побудова педагогічних моделей.

Основні поняття теми: педагогічне моделювання, педагогічна модель, види педагогічного моделювання, види педагогічних моделей, функції педагогічних моделей, модель освіти як державно-відомчої організації, модель розвивальної освіти, традиційна модель освіти, раціоналістична модель освіти, феноменологічна модель освіти, неінституціональна модель освіти, модель становлення розвивального навчання.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 16.

Тема 3. Інноваційна основа побудови сучасних моделей початкової освіти

Поняття про новацію, інновацію та нововведення. Педагогічні інновації: суть, види. Інновації в інформаційному суспільстві та суспільстві знань. Поняття про життєві цикли інновацій. Оцінювання ефективності педагогічних / освітніх інновацій.

Основні поняття теми: новація, інновація, нововведення, педагогічні інновації, види педагогічних інновацій, інформаційне суспільство, суспільство знань, життєві цикли інновацій, оцінювання.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 15.

Тема 4. Альтернативна освіта в Європі: основи для педагогічного моделювання

Поняття про альтернативну освіту в Європі, генеза альтернативної освіти. Поняття про альтернативні європейські школи. Функції альтернативної освіти. Тенденції розвитку і трансформацій альтернативної освіти у країнах ЄС.

Основні поняття теми: альтернативна освіта, альтернативні школи, вільні школи, школи без стін, відкрита школа, магнітна школа (школа-магніт), Вальдорфська школа, школа Монтесорі, Кемпхільська школа, школа Френе, школи

під егідою освітніх організацій (так званих *umbrella organizations*), функції, стратегії, тенденції.

Рекомендовані джерела

Основні: 2, 3.

Додаткові: 14.

Тема 5. Побудова моделей альтернативної освіти з урахуванням стратегій її організації в Європі

Суть стратегії «Бріколаж». Суть стратегії «Візуалізація досвіду». Суть стратегії «Множинний інтелект». Суть стратегії «Трансдисциплінарність».

Основні поняття теми: бріколаж, біколер, візуалізація досвіду, множинний інтелект, трансдисциплінарність.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3.

Додаткові: 14.

Тема 6. Моделі практичної реалізації теоретичних основ організації освітнього процесу в альтернативних школах.

Теоретико-практичні основи реалізації свободи у освітньому процесі альтернативних шкіл. Теоретико-практичні основи реалізації самоствердження дитини в освітньому процесі альтернативних шкіл. Теоретико-практичні основи реалізації діалогічності в освітньому процесі альтернативних шкіл. Теоретико-практичні основи реалізації холістичності в освітньому процесі альтернативних шкіл. Теоретико-практичні основи реалізації етичності в освітньому процесі альтернативних шкіл.

Основні поняття теми: альтернативні школи, свобода, самоствердження, діалогічність, холістичність, етичність.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 20, 21.

Змістовий модуль II.

Структурне педагогічне моделювання альтернативної початкової освіти

Тема 7. Моделі забезпечення якості освітніх послуг в альтернативних школах Європи.

1. Поняття про ставлення до альтернативних шкіл на державному рівні.

2. Державне регулювання забезпечення якості освітніх послуг альтернативних шкіл Європи (Дотримання стандартів в альтернативних школах. Відповідність вимогам, які висувають до державних шкіл. Відповідність національним цілям і освітнім стандартам. Чітке визначення унікальності порівняно із загальноосвітніми школами. Відповідність правам людини. Дотримання акредитаційних та інспекційних вимог. Відповідність вимогам до курикулуму. Підсумкове оцінювання учнівських досягнень. Відповідність навчально-методичного забезпечення вимогам. Вимоги до персоналу. Вимоги до приміщень і обладнання.

Основні поняття теми: альтернативні школи, якість освітніх послуг, акредитаційні та інспекційні вимоги, стандартизація, курикулум, оцінювання

учнівських досягнень.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 8. Моделі оцінювання навчального середовища в альтернативних і конвенціональних школах світу.

Оцінювання навчального середовища в США та Європі. Результати оцінювання навчального середовища закладів освіти в альтернативних і конвенціональних школах ЄС. Розвивальне навчання: генеза, сутність реалізації в альтернативних і конвенціональних школах світу в альтернативних і конвенціональних школах світу.

Основні поняття теми: оцінювання навчального середовища, ретингова шкала оцінювання, альтернативні школи, конвенціональні школи.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 9. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Вальдорфської школи.

Опрацювання тексту «Вальдорфська педагогіка». Опрацювання матеріалів презентації. Об'єднання у мінігрупи для педагогічного моделювання відповідно до сформульованої мети діяльності. Презентація результатів роботи мінігрупи. Аналіз освітньої програми першого циклу початкової освіти за вальдорфською педагогікою (Асоціація вальдорфських ініціатив в Україні, автори Д. Ю. Косенко та О. І. Мезенцева) (затверджено МОН України, травень 2018 р.).

Основні поняття теми: педагогічне моделювання, Вальдорфські школи і дитячі садки, Р. Штейнер, принцип кармовідповідності.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 10. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Школи для життя, через життя.

Опрацювання тексту «Школа для життя, через життя». Опрацювання матеріалів презентації. Об'єднання у мінігрупи для педагогічного моделювання відповідно до сформульованої мети діяльності. Презентація результатів роботи мінігрупи.

Основні поняття теми: педагогічне моделювання, Жан-Овід Декролі, принцип антропоцентризму, асоціативні ідеї, самовивчення дитини, бельгійських методи проєктів, проєктні тижні.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 11. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Школи успіху і радості

Опрацювання тексту «Школа успіху і радості». Опрацювання матеріалів презентації. Об'єднання у мінігрупи для педагогічного моделювання відповідно до сформульованої мети діяльності. Презентація результатів роботи мінігрупи.

Основні поняття теми: педагогічне моделювання, С. Френе, ядро цінностей, етапи виховання, напрямки педагогічного впливу, шкільне співтовариство, система оцінювання, листування.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 12. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Будинку вільної дитини.

Опрацювання тексту «Будинок вільної дитини». Опрацювання матеріалів презентації. Об'єднання у мінігрупи для педагогічного моделювання відповідно до сформульованої мети діяльності. Презентація результатів роботи мінігрупи.

Основні поняття теми: педагогічне моделювання, самонавчаючі Монтенссорі-матеріали, спеціальне середовище, функції педагога, сенситивні періоди.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

II семестр Змістовий модуль III.

Теоретичні основи функціонального педагогічного моделювання

Тема 1. Моделі побудови змісту освіти в Україні та країнах світу.

Гене́за феномену «освіта». Зміст освіти як трансляційна модель соціального досвіду. Моделі змісту освіти: порівняльний аналіз.

Основні поняття теми: освіта, освітній процес, освітня діяльність, освітня послуга, освітня програма, зміст освіти, моделі змісту освіти.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 2. Варіативність моделей змістового наповнення освітнього процесу в країнах Європейського Союзу та в Україні

Ключові позиції моделей змістового наповнення освітнього процесу. Характеристика складових моделей змістового наповнення освітнього процесу.

Основні поняття теми: грамотність, компетентність, мовна складова змісту освіти, математично-технологічна складова змісту освіти, природнича складова змісту освіти, гуманітарна складова змісту освіти, мистецька складова змісту освіти,

освіта як здоровий спосіб життя, суспільно-особистісний розвиток.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 6, 7, 12.

Тема 3. Ефективна школа і ефективний учитель: європейський вимір

Ефективна школа: від теорії до практики. Ефективний учитель: від особистісний якостей до професійних умінь. Сучасний учитель: як він має діяти в освітньому процесі.

Основні поняття теми: ефективна школа, ефективний учитель, сучасний учитель, особистісні якості, педагогічні уміння.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 6, 7, 12.

Тема 4. Учень як компонент моделі сучасної початкової освіти

Модель формування позитивного / негативного ставлення учня до оточуючого світу. Ключові компетентності сучасного учня. Навчання впродовж життя як компетентність та як процес.

Основні поняття теми: сучасний учень, ключові компетентності, модель навчання впродовж всього життя.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 6, 7, 12.

Змістовий модуль IV.

***Функціональне педагогічне моделювання систем початкової освіти
Європи та світу***

Тема 5. Система освіти Великобританії

Про систему освіти Великобританії: загальні аспекти. Зіставлення освітнього процесу у Великобританії та в Україні за очима навчання. Особливості початкової освіти у Великобританії.

Основні поняття теми: система освіти Великобританії, держані школи, приватні школи, етапи навчання, система оцінювання.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 6, 10, 12.

Тема 6. Система освіти Німеччини

Особливості керування освітою в Німеччині. Поняття про освітні рівні: німецький вимір. Зіставлення з освітніми рівнями в українській освіті. Особливості оцінювання.

Основні поняття теми: компетенції федеральних земель, шкільна освіта, освітні рівні, оцінювання.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Тема 7. Система освіти в Нідерландах.

Поняття про систему освіти в Нідерландах: загальна характеристика. Характеристика структурних складників системи освіти Нідерландів.

Основні поняття теми: система освіти Нідерландів, державні, спеціальні та приватні школи, початкова освіта.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Тема 8. Система освіти Швейцарії.

Аналіз особливостей здобуття освіти в Швейцарії. Унаочнення характеристик складників системи освіти в Швейцарії. Створення педагогічної моделі за змістом теми відповідно до сформульованої мети.

Ключові слова теми: система освіти Швейцарії, «Kindergarten» (дитячий садок, «Volksschule» (початкова школа), «Gymnasium» (середня школа), «Universitäten» (університети).

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 9. Система освіти Фінляндії.

Освіта в Фінляндії: загальна характеристика. Принципи побудови й функціонування фінської освіти. Створення педагогічної моделі за змістом теми відповідно до сформульованої мети.

Ключові слова теми: система освіти Фінляндії, державні, приватно-державні школи, принципи організації навчання учнів.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 10. Система освіти Швеції

Освіта в Швеції: загальна характеристика. Складові системи освіти Швеції. Особливості організації навчання в Швеції. Створення педагогічної моделі за змістом теми відповідно до сформульованої мети.

Основні поняття теми: система освіти, структурні складники системи освіти, система оцінювання, діяльність учителя, діяльність учнів.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 11. Початкова освіта Франції і Канади. Вправління у порівняльному педагогічному моделюванні.

Система освіти Франції. Система освіти Канади. Об'єднання у мінігрупи для здійснення порівняльного педагогічного моделювання. Презентація результатів роботи мінігрупи.

Основні поняття теми: педагогічне моделювання.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

Тема 12. Початкова освіта Японії і Австралії. Вправління в порівняльному педагогічному моделюванні.

Початкова освіта Японії. Початкова освіта Австралії. Об'єднання у мінігрупи для здійснення порівняльного педагогічного моделювання. Презентація результатів роботи мінігрупи.

Основні поняття теми: шкільна атмосфера, авторитет учителя, авторитет сім'ї, навчальні предмети, державні школи, приватні школи, публічні школи.

Рекомендовані джерела

Основні: 1, 2, 3, 4.

Додаткові: 14.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максим. к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Максим. к-сть балів за одиницю	Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максим. к-сть балів		Кількість одиниць	Максим. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	4	4			
Відвідування семінарського заняття	1	2	2	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	10	2	20
Відвідування практичних занять	1			1	4	4
Робота на практичному занятті	10			10	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	5	8	40
Виконання модульного контролю	25	1	25	25	1	25
Разом			69			133

Види діяльності студента	Максим. к-сть балів за	Модуль 3		Максим. к-сть балів за	Модуль 4	
		Кількість	Максимум		Кількість одиниць	Максим. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	4	4			
Відвідування семінарських занять	1			1	3	3
Робота на семінарському занятті	10			10	3	30
Відвідування практичних занять	1			1	5	5
Робота на практичному занятті	10			10	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	5	8	40
Виконання модульного контролю	25	1	25	25	1	25
			49			153
Максимальна кількість балів	404					
Розрахунок коефіцієнта: $404 : 60 = 6,7$						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми та завдання для самостійної роботи	Кількість годин/ балів
1	Скласти два тестових завдання на відповідність за змістом теми Всього: I семестр: 4 теми – I модуль; 8 тем – II модуль; II семестр: 4 тем – III модуль, 8 тем – IV модуль	32/60
2	Доповнити презентацію текстовою інформацією або (та) унаочненням Всього: I семестр: 4 теми – I модуль; 8 тем – II модуль; II семестр: 4 тем – III модуль, 8 тем – IV модуль	32/60
	I семестр	32/60
	II семестр	32/60

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи.

Кількість балів	Характеристика
20 - 25	модульна контрольна робота характеризується відсутністю помилок, що засвідчує про сформовані вміння та міцні знання матеріалу, які складають зміст модуля
15 - 19	у модульній контрольній роботі наявні незначні помилки
9 - 14	у модульній контрольній роботі наявні суттєві помилки, частину з яких студент спроможний усунути у разі незначної допомоги викладача
0 - 8	у роботі наявні суттєві помилки; студент потребує постійного роз'яснення викладача, щоб усунути виявленні помилки

I семестр

I модульна контрольна робота: виконання тестових завдань.

Приклад тестових завдань I модульної контрольної роботи:

1. *Встановіть правильність/неправильність зазначеного у реченні:*

Навчальні моделі вирізняються поміж інших моделей:

- 1) суб'єктивністю (працюючи з моделлю, учні оволодівають суб'єктивно новими знаннями);
- 2) спонукальністю (спрямування пізнавальної діяльності учнів у наукове русло через дії з навчальними моделями);
- 3) пізнавальною алгоритмічністю (чуттєве сприймання моделі та побудова наочного образу, що відповідає змодельованому об'єктові);
- 4) дидактичною спрямованістю (навчальні моделі спеціально конструюють для вирішення певних навчальних завдань);
- 5) інструментальністю (навчальна модель – це інструмент оволодіння знаннями).
  - а) так, правильно;
  - б) ні, неправильно.

2. *Оберіть варіант для доповнення речення:*

Використання навчальних моделей виправдано тоді, коли об'єкт:

- а) надзвичайно віддалений у просторі або в часі;
- б) незрозумілий унаслідок його розмірів чи тривалості існування і розвитку, чи недосяжний спостерігачеві;
- в) недосяжний внаслідок складної специфічності властивостей.

3. *Встановіть відповідність між підходами до класифікації моделей та видами моделей:*

Підходи до класифікації моделей за	Види моделей
1) фактором часу	а) статичні, динамічні
2) природою модельованих явищ	б) управлінські, ситуативні, економічні
3) завданнями моделювання	в) механічні, геометричні, фізичні
4) ступенем точності	г) близькі, точні
5) ступенем відображення у моделі якостей оригіналу	д) структурні, функціональні
6) відтвореними властивостями об'єкта-оригіналу	е) повні, неповні
7) галузями використання	є) навчальні, дослідницькі, ігрові

II модульна контрольна робота: виконання тестових завдань.

Приклад тестових завдань II модульної контрольної роботи Охарактеризувати сучасного учня початкової школи.

1. Встановіть правильність/неправильність зазначеного у реченні:

Американським центром досліджень шкільного клімату доведено взаємозв'язок між шкільним кліматом та мотивацією і навчальними досягненнями учні.

- а) так, правильно;
- б) ні, неправильно.

2. Оберіть варіант для доповнення речення:

Серед видів діяльності, які частіше використовуються в альтернативних школах, – це конструювання з кубиків, піску/води, природознавство і пластика, а також ...

- а) малювання;
- б) музика;
- в) драматизація.

3. Встановіть відповідність між прізвищем ученого та його напрацювання в теорії розвивального навчання.

Прізвище вченого

Опис напрацювання в теорії розвивального навчання

1) Й.-Г. Песталоцці

а) ідея про розвиток здібностей дітей є відкриття значнішим, ніж відкриття Америки

2) К. Ушинський

б) ідея про можливість і доцільність навчання, орієнтованого на розвиток дитини як на безпосередню головну мету

3) Л. Виготський

в) введено термін «розвивальне навчання»

II семестр

III модульна контрольна робота: виконання тестових завдань.

Приклад тестових завдань III модульної контрольної роботи

1. Встановіть правильність/неправильність зазначеного у реченні:

Головна мета ефективної школи створення такої атмосфери, в якій усі – від адміністрації до учнів – є зацікавленими у високому рівні знань.

- а) так, правильно;
- б) ні, неправильно.

2. Встановіть правильність/неправильність зазначеного у реченні:

Кожна школа може стати ефективною, обравши шлях реорганізації та модернізації. Однак, немає сенсу починати всі зміни одночасно, а тільки поступово.

- а) так, правильно;
- б) ні, неправильно.

3. Оберіть варіант для доповнення речення:

Учитель повинен відповідати вимогам суспільства Знань, для цього він має...

- а) знаходитися в постійному науковому пошуку;
- б) оволодівати новими методиками викладання;
- в) займатися самоосвітою.

4. Оберіть варіант для доповнення речення:

Ефективному вчителю мають бути властиві...

- а) емоційна стабільність, соціальна відповідальність, максимальна гнучкість,

здатність до емпатії, впевненість у собі, життєрадісність;

б) емоційна стабільність, соціальна відповідальність, максимальна гнучкість;

в) соціальна відповідальність, здатність до емпатії, впевненість у собі, життєрадісність.

IV модульна контрольна робота: виконання тестових завдань.

Приклад тестових завдань IV модульної контрольної роботи

1. Встановіть правильність/неправильність зазначеного у реченні:

Питання культури і освіти в Німеччині належить до компетенції 16 федеральних земель.

а) так, правильно;

б) ні, неправильно.

2. Встановіть правильність/неправильність зазначеного у реченні:

Координацію освітньої політики здійснює спеціальний орган, до якого входять міністри від федеральних земель.

а) так, правильно;

б) ні, неправильно.

3. *Оберіть варіант для доповнення речення:*

У німецькій школі не можна використовувати...

а) підручник, який не пройшов апробацію зі сторони міністра освіти даної землі;

б) підручник, який не пройшов апробацію у 16 федеральних землях;

в) підручник, який не пройшов апробацію у 8 федеральних землях.

4. *Оберіть варіант для доповнення речення:*

За програми навчання відповідають...

а) міністри освіти земель;

б) учителі школи;

в) директор школи.

5. *Встановіть відповідність між назвою школи та особливостями її функціонування:*

1) Початкова школа

а) відокремлена від середньої школи навіть територіально;

б) часто проводяться сумісні уроки учнів першого та другого класів;

в) навчання безкоштовне, за винятком приватних шкіл.

6.4. *Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання*
Семестрове оцінювання здійснюється у формі заліку.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

VII. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

I семестр: 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 8 год – практичних занять, МКР – 4 год.;

II семестр: 8 год. – лекції, 6 год. – семінарські заняття, 10 год – практичних занять, МКР – 4 год..

Семестр	I семестр								
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				
Назва модуля	Теоретичні основи структурного педагогічного моделювання				Структурне педагогічне моделювання альтернативної початкової освіти				
Лекції	1	2	3	4					
Теми лекцій	Тема 1. Поняття про модель, навчальну модель та моделювання. (16/). Тема 2. Педагогічне моделювання і педагогічна модель (16.). Тема 3. Інноваційна основа побудови сучасних моделей початкової освіти (16.). Тема 4. Альтернативна освіта в Європі: основи для педагогічного моделювання (16.).								
Семін. заняття	Тема 5. Побудова моделей альтернативної освіти з урахуванням стратегій її організації в Європі (16. /10 б.).				1	2	3	4	
Теми сем. занять	Тема 6. Моделі практичної реалізації теоретичних основ організації освітнього процесу в альтернативних школах. (16. /10 б.).				Тема 7. Моделі забезпечення якості освітніх послуг в альтернативних школах Європи. (16. /10 б.).				
Практ. заняття	-				1	2	3	4	
Теми практичних занять	-				Тема 9. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Вальдорфської школи. (16. /10 б.). Тема 10. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Школи для життя, через життя (16. /10 б.). Тема 11. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Школи успіху і радості (16. /10 б.). Тема 12. Вправління у педагогічному моделюванні на прикладі Будинку вільної дитини. (16. /10 б.).				
С.р.: кільк. балів	60б.								
МКР	25 б				25 б.				

Семестр	II семестр								
Модулі	Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV				
Назва модуля	Компонентний склад побудови змісту моделей початкової освіти: зарубіжний і вітчизняний досвід				Функціональне педагогічне моделювання систем початкової освіти Європи та світу				
Лекції	1	2	3	4	-				
	Тема 1. Моделі побудови змісту освіти в Україні та країнах світу (1б.). Тема 2. Варіативність моделей змістового наповнення освітнього процесу в країнах Європейського Союзу та в Україні (1б.). Тема 3. Ефективна школа і ефективний учитель: європейський вимір (1б.). Тема 4. Учень як компонент моделі сучасної початкової освіти (1б.).				-				
Семін. заняття					1	2		3	
Теми сем. занять					Тема 5. Система освіти Великобританії (1б./10 б.). Тема 6. Система освіти Німеччини (1б./10 б.). Тема 7. Система освіти Нідерландів (1б./10 б.).				
Практ. заняття	-				1	2	3	4	5
Теми практичних занять	-				Тема 8. Система освіти Швейцарії (1б./10 б.). Тема 9. Система освіти Фінляндії (1б./10 б.). Тема 10. Система освіти Швеції (1б./10 б.). Тема 11. Початкова освіта Франції і Канади. Вправлення у порівняльному педагогічному моделюванні (1б./10 б.). Тема 12. Початкова освіта Японії і Австралії. Вправлення в порівняльному педагогічному моделюванні(1б./10 б.).				
С.р.: кільк. балів	60 б.								
МКР	25 б				25 б.				
Всього: I семестр – 202 Всього: II семестр – 202									
Підс. контроль: залік									

202:60=6,7

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Волобуєва Т. Б. Сучасні освітні моделі. Інноваційні освітні системи: метод. посібник. Донецьк: Витоки, 2007. 64 с.
2. Мартинець Л. А. Сучасні моделі освіти: навч.-метод. посібник. – 2-е вид., доповн. та переробл. Донецьк, 2015. 102 с.
3. Модель сучасної школи / укладач В. В. Григораш. Харків: Вид група «Основа», 2010. 288 с.
4. Ярова О. Початкова освіта в країнах Європейського Союзу: навч. посіб. Бердянськ: БДПУ, 2017. 199 с.
5. Ярова О. Тенденції розвитку початкової освіти в країнах Європейського Союзу (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): монографія. Київ: Педагогічна думка, 2018. 434 с.

Додаткові

1. Гончарук М. Сучасні тенденції початкової школи Німеччини та їх вплив на освітні реформи в Україні. – Режим доступу: <http://nus.org.ua/view/suchasni-tendentsiyi-rochatkovoyi-shkoly-nimechchynu-ta-yih-vplyv-na-osvitni-reformy-v-ukrayini/>
2. Громовий В. Опорний конспект про японську школу // Osvita.ua. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/55204/>
3. Заболотна О. А. Теорія і практика альтернативної шкільної освіти у країнах Європейського Союзу: монографія. Умань: ФОП Жовтий, 2013. 372 с.
4. Кашуба О. М. Теоретичні основи організації навчального процесу в початкових школах Німеччини: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Івано-Франківськ, 2001. 16 с.
5. Лавриченко Н. М. Сучасна початкова шкільна освіта у Європейському вимірі. *Початкова школа*. 2006. № 12. С. 51–54.
6. Локшина О. Зміст початкової освіти в країнах Європейського Союзу: спільні координати розвитку. *Початкова школа*. 2009. № 12. С. 1–5.
7. Павленко В.В. Становлення та розвиток системи освіти в Польщі // *Українська полоністика* : збірник наукових праць. Житомир – Bydgoszcz, 2015. Вип.12. С. 54–70. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/20362/1/Pavlenko.pdf>
8. Папіжук В. О. Наріжні питання реформування змісту навчання у початковій школі Франції [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/8343/1/правка%20стаття_поч_шк.pdf
9. Сім принципів фінської освіти / переклад Н. Білецької [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://starylev.com.ua/club/article/7-pryncypiv-finskoji-osvity>
10. Титиш Г. Як це у них. Естонський досвід реформи середньої освіти [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2016/06/13/213508/>
11. Ярова О. Сучасна початкова освіта Данії: здобутки та вектори розвитку. *Початкова школа*. 2013. № 12. С. 51–54.
12. Ярова О. Б. Моделі релігійної освіти молодших школярів у країнах

Європейського Союзу. Порівняльно-педагогічні студії. 2014. № 1 (19). С. 72–80.

13. Волинець Л. Л. Загальна мистецька освіта у школах Швеції. *Мистецтво та освіта*. 2004. № 3. С. 10–14.

14. Чернецька Т. І. Сучасний урок: теорія і практика моделювання: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Праймдрук», 2011. 352 с.

15. Пирогова О. В. Моделирование в образовании. *Инновации в образовании*. 2004. № 5. С. 36–40.

16. Можаров М. С. Педагогическое моделирование в рамках когнитивного подхода как метод структурного исследования педагогической деятельности. *Педагогика: наука, технология, практика*. 1999. № 2. С. 54–57.

17. Лобашев В. Д. Структурный подход к моделированию ведущих элементов процесса обучения. *Инновации в образовании*. 2006. № 3. С. 99–111.

18. Скибицкий Э. Г., Шабанов А. Г. Обобщенная модель процесса обучения *Инновации в образовании*. 2004. № 1. С. 61–70.

19. Уемов А. И. Логические основы моделирования. Москва: Мысль, 1971. 311 с.

20. Цимбалару А. Д. Підготовка педагогів до проектування інноваційного освітнього простору школярів. *Нова педагогічна думка*. 2010. № 2. С. 38–41.

21. Цимбалару А. Д. Освітній простір молодших школярів у загальноосвітньому навчальному закладі: особливості моделювання. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2013. № 1. С. 52–58.